

GLAS

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Izdelani so programi za zazidalne načrte

V središču Jesenic, na Zgornjem plavžu in nad progo

PREDVIDENE SO GRADNJE OBČINSKE UPRAVNE ZGRADBE, POSLOVNE ZGRADBE, SODIŠČA, ZDRAVSTVENEGA DOMA, TREH STOLPIČEV, OTROŠKIH IGRIŠČ, STANOVANJ IN GARAZ

Na Jesenicah je svet za komunalne zadeve in gradnje že izdelal program za zazidalne načrte središča Jesenic, Zgornjega plavža in ozemlja nad progo. Vse predloge so na minuli petkovski obeh zborov Oblo Jesenice sprejeli, vendar s pripombo, da pristojni organi izdelajo in predložijo še skice vseh zazidalnih načrtov.

Poleg obstoječe stanovanjske poslovnih zgradb ter banke, naj bi prostor pred železniško postajo na Jesenicah, to je ožje območje središča mesta, zajel še objekte, kot so občinska upravna zgradba, poslovna zgradba in zgradba za sodišče. Poslovna zgradba naj bi obsegala stolpnico s priključnim objektom za blagovnico. Program za stolpnico je potrebno še podrobneje proučiti, medtem ko je program blagovnice že na razpolago. Blagovnica bo služila predvsem prodaji industrijskega blaga, v manjši meri pa tudi meindustrijskega. Površina poslovne zgradbe bo znašala 1000 kvadratnih metrov, v perspektivi pa 1500 kvadratnih metrov.

V ožji program središča so vključili tudi zgradbo za sodišče. Predvidena lokacija na Plavžu nikakor ne ustreza nalogam oziroma namenu, kateremu bo objekt služil, zato ga je potrebno prenesti v središče. Obstoječi program za sodišče bodo dopolnili še s tremi garažami, s stanovanjem za hišnika, perspektivno pa tudi s prostori za zapore ter preiskovalno službo, za kar je potrebna površina, enaka eni etaži objekta.

S predlaganim programom - vključno z že obstoječim spomenikom, je razpoložljiv prostor v ožjem središču mesta v glavnem izčrpan.

Agrobiro, podjetje za projektiranje iz Ljubljane pa je izdelalo zazidalni načrt tudi za Zgornji Plavž na Jesenicah. Ta načrt predvideva gradnjo garaž, zdravstvenega doma in treh stolpičev. Obrazložila ga je že komisija za urbanizem pri Oblo Jesenice in dala nekatere pripombe. Predvidela je namreč tudi gradnjo otroških igrišč, prilični prostori med Gradisom in obstoječim četrtim blokom pa naj bi služili uslužnostni obrti. Za garaže naj se izkoristi prednost terena, da bodo dvoetažne, garaže za samskim domom naj odpadejo in naj se zgradijo za blokom št. 1 ob cesti v Socialni zdravstveni dom - »Dr. Franceta Bengija«. Gradnjo stolpičev so predvideli nasproti stavbe Elektro Zirovnice in Socialnim zavarovanjem, za stolpiče pa naj se zgradijo garaže z dovozom na mestno cesto.

Zazidalni načrt naselja »Nad progo« je izdelalo isto podjetje in obsega dve varianti.

Po prvi naj bi obsegala zazidava skupaj 3,55 ha, in sicer vzhodno od Spornovega grabna 2,05 ha, Zahodno pa 1,5 ha. Zgradili naj bi skupno 104 nova stanovanja in 12 garaž. Otroških igrišč ne bo več, pač pa so pri dvojezičnih in individualnih hišah predvideni vrtni površini približno 200 kvadratnih metrov. Do zemljišča je že napeljana voda, kanalizacija in elektrika. Tudi glavna cesta je v grobem že dograjena.

Druga varianta pa predvideva zemljišče v obsegu 2,05 ha, torej samo vzhodno od Spornovega grabna. Predvidevajo gradnjo 46 stanovanj in 12 garaž, razen tega pa tudi prostore za javne zgradbe oziroma otroško igrišče.

Programska komisija pri Republiškem odboru za proslavo 20-letnice revolucije v Ljubljani je izdelala dokončni program prireditev, ki bodo pravzaprav od 19. do 22. julija. Kulturne, zabavne in športne prireditve bodo zelo kvalitetne, tako da bo za udeležence vsakega okusa in zahtev dovolj novih stvari.

Obiskovalcem te velike manifestacije iz Gorenjske predstavljamo nekatere točke programa kot sledi:

Četrtek, 20. julija:

ob 21. uri: Svečana premiera novega slovenskega filma po scenariju Cirila Kosmača - »Balada o trobenti in oblaku«.

Petek, 21. julija:

ob 10. uri: Sprejem mladinskih brigad na Urhu;
ob 11. uri: v predvorju Križank: »Rdeča kantata« in »Svobodna zemlja«; izvajajo pevski zbori iz Gorenjske, godbe in recitatorji ter železničarska in poštarska godba;
ob 12. uri: v Moderni galeriji: Slovensna podalitev nagrad za humanistične teme na moderni grafični razstavi;
ob 12. uri: v Muzeju revolucije: Otvoritev preurejenih prostorov;
ob 17. uri: v Klubu poslancev: Podelitev Kajuhove nagrade za najboljši partizanski tekst;
ob 18. uri: v Jakopičevem paviljonu: Slovensna otvoritev razstave risb 65 slovenskih likovnih umetnikov s tematiko boja, dela in napredka v zadnjih dveh desetletjih;
ob 22. uri: v predvorju Križank: »Prodana nevesta« - izvajata ljubljanska in mariborska Opera;
ob 22. uri: v Drami: M. Bor: »Zvezde so večne«;
ob 22. uri: - Mestno lutkovno gledališče, Resljeva cesta: Grapowsky: »Volk in štirje kozlički«.

KINO

Petek, 21. julija:

Union: od 11. ure do 2. ure ponoči: slovenski film »Balada o trobenti in oblaku«
Komuna: od 11. ure do 6. ure - 22. julija: Slovenski film »Vesela«
Vič: od 11. ure do 2. ure ponoči: slovenski film »X 25 javlja«

Sloga: od 11. do 17. ure: poljski film »Likvidacija«, od 22. ure zvečer do 6. ure jutraj: ameriške barvne risanke in slovenski kratki filmi
Šiška: od 11. ure do 2. ure ponoči: nemški barvni film »Prfoka«

Letni kino Tivoli in pred konzorcijem na Titovi cesti: od 22. ure do jutra: slovenski film »Balada o trobenti in oblaku«

TV PROGRAM

Četrtek, 20. julija:

ob 20.45: Priprave na praznovanje širom Slovenije, pogled v Tivoli in razgovori z organizatorji osrednje proslave;
ob 21.15: »Revija kotalkarjev«.

Petek, 21. julija:

ob 20.15: »Ljubljana pred praznikom«. Prenos osrednje svečanosti iz Tivolija;
ob 21.45: Prenos zabavnega programa ob sodelovanju znanega orkestra RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča.

Sobota, 22. julija:

ob 17. uri: Prenos mednarodne košarkarske tekme med reprezentanco Sofije in ljubljansko Olympio;
ob 20.15: Reportaža o preletavah po Sloveniji.

OSREDNJA SLOVESNOST V TIVLIJU 21. julija

Od 19. do 20. ure: Zbiranje množice;
ob 20. uri: Prihod mladinskih brigad, partizanske pesmi;
ob 20.30: Glavne slovesnosti: fanfare, internacionala, govor podpredsednika Zvezne ljudske skupščine in prvega komandanta NOV in PO Slovenije, tovariša Franca Leskoška-Luka, nastop združenih zborov in godb, ognjemeti.

s tremi garažami, s stanovanjem za hišnika, perspektivno pa tudi s prostori za zapore ter preiskovalno službo, za kar je potrebna površina, enaka eni etaži objekta.

S predlaganim programom - vključno z že obstoječim spomenikom, je razpoložljiv prostor v ožjem središču mesta v glavnem izčrpan.

Agrobiro, podjetje za projektiranje iz Ljubljane pa je izdelalo zazidalni načrt tudi za Zgornji Plavž na Jesenicah. Ta načrt predvideva gradnjo garaž, zdravstvenega doma in treh stolpičev. Obrazložila ga je že komisija za urbanizem pri Oblo Jesenice in dala nekatere pripombe. Predvidela je namreč tudi gradnjo otroških igrišč, prilični prostori med Gradisom in obstoječim četrtim blokom pa naj bi služili uslužnostni obrti. Za garaže naj se izkoristi prednost terena, da bodo dvoetažne, garaže za samskim domom naj odpadejo in naj se zgradijo za blokom št. 1 ob cesti v Socialni zdravstveni dom - »Dr. Franceta Bengija«. Gradnjo stolpičev so predvideli nasproti stavbe Elektro Zirovnice in Socialnim zavarovanjem, za stolpiče pa naj se zgradijo garaže z dovozom na mestno cesto.

Zazidalni načrt naselja »Nad progo« je izdelalo isto podjetje in obsega dve varianti.

Po prvi naj bi obsegala zazidava skupaj 3,55 ha, in sicer vzhodno od Spornovega grabna 2,05 ha, Zahodno pa 1,5 ha. Zgradili naj bi skupno 104 nova stanovanja in 12 garaž. Otroških igrišč ne bo več, pač pa so pri dvojezičnih in individualnih hišah predvideni vrtni površini približno 200 kvadratnih metrov. Do zemljišča je že napeljana voda, kanalizacija in elektrika. Tudi glavna cesta je v grobem že dograjena.

Druga varianta pa predvideva zemljišče v obsegu 2,05 ha, torej samo vzhodno od Spornovega grabna. Predvidevajo gradnjo 46 stanovanj in 12 garaž, razen tega pa tudi prostore za javne zgradbe oziroma otroško igrišče.

Se nadalje nestalno vreme s pogostimi padavinami in močnimi ohlaiditvami

Obnovljen mlekarški obrat v Škofji Loki

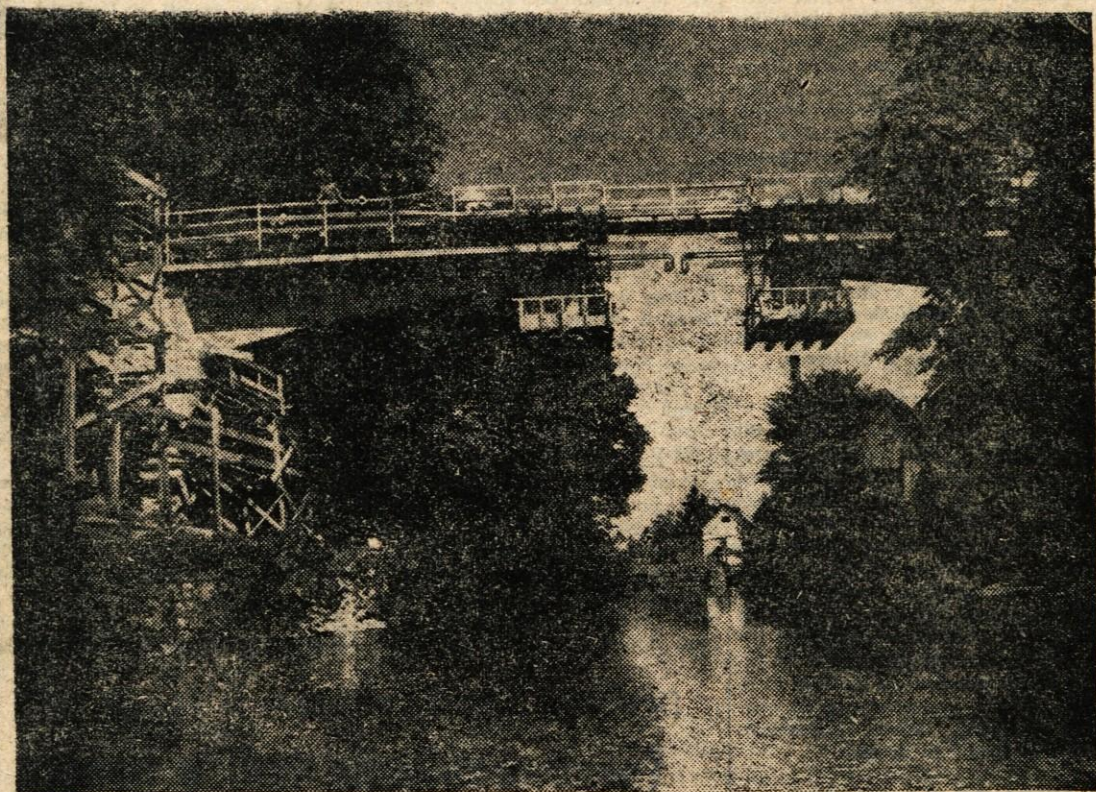
Eden najstarejših mlekarških obratov je gotovo sedanja mlekarna in predelovalnica mlečnih izdelkov v Škofji Loki. Ustanovljena je bila že leta 1890. Od tedaj dalje se je oprema prostorov stalno izboljševala. Od leta 1927 do druge svetovne vojne je sedanja mlekarna bila tudi učni obrat tedanje mlekarške šole v Škofji Loki.

Potrebe po mleku in mlečnih izdelkih iz leta v leto naraščajo. Mlekarna zbira mleko od kmetov iz obeh dolin, tako da dobijo dnevno okoli 4500 litrov mleka. Eno tretjino tega mleka prodajo nepredelane, eno tretjino ga oddajo v Ljubljano, ostalo pa porabijo za predelavo v maslo in sir.

Dosedanji strojni park v mlekarni je bil že precej izrabljen in tudi prostori so postali pretesni. Zato se je KZ v Škofji Loki, ki vodi ta obrat, odločila za povečanje sedanjih delovnih prostorov in obnovo strojev za predelavo. KZ je dala za te preureditve 22 milijonov dinarjev. S tem se je zmogljivost sedanje mlekarne povečala skoraj za 50%.

V letošnjem letu je bilo predvideno, da bo mlekarna izdelala 9 ton sira ementalca, 13 ton edamca, 13 ton trapista in 5 ton čajnega masla.

V sedanjem mlekarškem obratu imajo tudi laboratorij, kjer dnevno ugotavljajo vrednost dostavljenega mleka. Opaža se, da je mleko, ki ga kmetovalci dostavljajo, še dokaj kvaliteto. Po maščobi ima zadovoljivo kislinsko vrednost, vendar pa je še vedno premalo čisto oziroma kmetovalci

SGP Tehnik iz Skotje Loke se je prvo v Jugoslaviji lotilo nove gradnje mostu. Most čez Somo v Skotji Loki gradijo pa delih - brž ko je določena dolžina betonskega mostu dovoli, dogradijo spet nov del mostu (na sliki)

Težave in problemi naših kolektivov

Ali se izvoz res ne izplača?

KDO POMAGA KOLEKTIVOM, DA BI URESNIČILI POSTAVLJENE NAČRTE?

Po splošnih jugoslovanskih podatkih je izvoz letos nekoliko pod planom. Zato smo se pozanimali, kakšno je glede tega stanje v našem kraju. Pri tem nas je iznenadila ugotovitev, da tako na občinskih ljudskih odborih kakor tudi na okrajnem ljudskem odboru o tem nimajo nobenih točnih podatkov in analiz. Marsikje so sicer že zbrali bolj ali manj točne podatke o proizvodnji v prvih petih mesecih letošnjega leta, o gibanju delovne storilnosti in o osebnih dohodkih. Podatkov o izpolnitvi plana izvoza pa ni. Ker so naknadno zbrani podatki lahko samo osnova za statistiko, ne pa za konkretno akcijo, da se stvari popravijo, menimo, da bi bilo treba tudi te podatke hitreje zbirati, jih analizirati in posredovati ustreznim organom, da bi lahko hitro ukrepali. Tako pa se zdi, kot da se je misel: »da se ne splača izvažati«, ki smo jo zasledili v nekaterih podjetjih, vrnila tudi v upravne organe ljudskih odborov, kar pa vsekakor ne prispeva k hitremu in pravilnemu reševanju tega perečega problema.

V nekaterih podjetjih, kjer smo se pozanimali o tem vprašanju, smo zvedeli približno tole:

Tiskarstva Kranj: Do konca junija letos, se pravi v prvem polletju, so izvozili 2.787.277 tekočih

metrov blaga v skupni vrednosti približno 550 milijonov dinarjev. Glavni izvoz je predviden v sedanjih mesecih. Njihovo tiskano blago se je v devetih letih, odkar so začeli izvažati, zelo uveljavilo na inozemskem trgu. Letos je predviden izvoz v 14 dežel, in sicer na Bližnji in Dalnji Vzhod pa tudi v zahodne dežele: Nemčijo, Švedsko, Holandijo, Anglijo itd. Lani so izvozili skupno nad 7 milijonov tekočih metrov blaga. Sedanji predpisi ne stimulirajo več podjetje k izvozu in so ob tem še nekatere nejasnosti.

Iskra: V zadnjih letih je podjetje izvozilo za približno pol milijona dolarjev svojih izdelkov in tako ne sodi med pomembna podjetja v izvozu. Njihovi izdelki ne preostajajo domačim potrebam in za to ni težnje za izvoz. V kolikor so izvozili, je to bilo iz splošnih potreb po devizah, hkrati pa so njihovi izdelki na tujem tržišču

ki pokažejo rane v telesu in kaverne. Večkrat morda še kakšen zlom kosti in sence na pljučih. Nefesar bistvenega za odnose med ljudmi. Zaradi pomanjkanja takšnih merilnih naprav se nam zdi nemogoče, da bi ljudi označevali z etiketami.

Slišal pa sem na ulici že razne oznake za ljudi. Najmanj toliko

Farsa v leseni nogi

Ljudje na vratovih ne nosijo etiket, kakor buteljna vina. Vina označujemo po okusu in moči, po vrsti vinske trte in starosti pridelka. Ljudi cenimo po obliki, denarnici, zaslugah, izobrazbi, poklicu in v novejšem času tudi po zvezah. Za vina so iznašli laboratorije, kjer jih raziskujejo in preizkušajo. Nihče pa ni še prišel na misel, da bi iznašel stroj, ki bi razstavljal ljudi na praštevila. Preizkujejo samo bolne ljudi. Običajno z rentgeni,

oznak, kot za avtomobile. In stari so mladim naštevali primere. Za prepričanje je bistven dokaz. Dokaz pa je seštevek resničnih dejstev.

Mož se dolgo ni zanimal za anatomijo človeka. Vedel je, da ima razen krvi in mesa še kožo in kosti. Danes ima povrh tega še leseno nogo. Les pa je težko združiti s telesom. Preveč je okoren, čeprav ne diši več po smoli.

Vozil je tovrnjak starejše znamke. Za volanom je pridelal kruh in družino. Zapeljal pa je mimo življenjskega naključja. Logika razuma mu je usmerila volan, da je zavozil s ceste in se zaustavil v fasadi hiše. Zrtvovalec je svojo nogo, otroci pa so odtekli naprej po cesti. Težko je videti otroški obraz na mrliskem odru!

Takrat so ga napravili za velikega človeka, čeprav so mu pripeli leseno nogo. Rekle bi se, da je pred takšnim človekom vredno sneti kape z glave!

Sivarnost pa je obrnila hrbet tej trditvi. Otroci, ki so takrat ušli smrtni kosi, so zgubili mlečne zobe. Lesena noga pa je ostala lesena.

Leta niso prinesla uteh, čeprav ga ljudje, ki jim je napravil največjo življenjsko uslugo praktično več ne poznajo. Slovnico moramo to misel spraviti v pravilno obliko: nečelo poznati!

Farsa lesene noge ni v nesreči in zrtvovanju za ljudi. Vse obtožuje vse tiste, ki lesene noge nočejo videti. Svet zna biti včasih čudovito nevhvaležen.

deležni ostrejšje kritike kupcev, kar jim pomaga pri izboljševanju kvalitete.

Tovarna Sava: Izvoz izdelkov tega podjetja je bil zadnja leta dokaj neznačen - kakih 4.000 dolarjev. Lani pa se je rapidno dvignil. Toda letos so nastale težave. Ni še popolnoma razčiščena stvar okrog olajšav za izvoz, davčnih obveznosti in podobno. Trenutno kolektiv ni tako zainteresiran za izvoz kot je bil prejšnja leta.

Tovarna hladilnih naprav (LTH) Škofja Loka: Zadnja leta so začeli precej izvažati v nekatere dežele Vzhoda in Južne Amerike, zlasti v Čile in Urugvaj. Izvažali so elektromotorje. Letos pa se obeta tudi izvoz hladilnih naprav.

To so nekatera obrobna vprašanja iz posameznih podjetij. Težav in problemov okrog izvoza pa je veliko. Zdi se, da bi morala biti skrb ljudskih odborov za ureditve teh problemov in za povečanje izvoza, večja kot je bila doslej.

I. c.

Zopet novi visoko-kvalificirani delavci

V teku enega meseca je na Jesenicah že drugi zasedala komisija. Tokrat je palagalo izpit za visokokvalificiranega delavca 30 kandidatov, od teh 28 iz Zelenarne in dva iz ostalih podjetij s področja Jesenic. Komisija se je prepričala o solidnem znanju kandidatov, saj je opravilo izpit 24 kandidatov in imajo le 4 popravne izpite. Z odličnim uspehom so izdelali izpit 4 kandidati, s prav dobrom 9, z dobrim 8 in z zadostnim 3. To so vsekakor zadovoljivi uspehi, ki dokazujejo, da razpolaga Zelenarna Jesenic z dobrih strokovnim kadrom. P. U.

kruh in družino. Zapeljal pa je mimo življenjskega naključja. Logika razuma mu je usmerila volan, da je zavozil s ceste in se zaustavil v fasadi hiše. Zrtvovalec je svojo nogo, otroci pa so odtekli naprej po cesti. Težko je videti otroški obraz na mrliskem odru!

Takrat so ga napravili za velikega človeka, čeprav so mu pripeli leseno nogo. Rekle bi se, da je pred takšnim človekom vredno sneti kape z glave!

Sivarnost pa je obrnila hrbet tej trditvi. Otroci, ki so takrat ušli smrtni kosi, so zgubili mlečne zobe. Lesena noga pa je ostala lesena.

Leta niso prinesla uteh, čeprav ga ljudje, ki jim je napravil največjo življenjsko uslugo praktično več ne poznajo. Slovnico moramo to misel spraviti v pravilno obliko: nečelo poznati!

Farsa lesene noge ni v nesreči in zrtvovanju za ljudi. Vse obtožuje vse tiste, ki lesene noge nočejo videti. Svet zna biti včasih čudovito nevhvaležen.

ZACETEK V SPANJI

Dne 17. julija 1936 je začela v Spaniji državljanska vojna. Spritno razrednega pomena te vojne so tja pošiljale svoje čete vse mrčne nacifasistične sile iz Nemčije in Italije. Hkrati pa je prihajalo v pomoč domačim revolucionarjem veliko prostovoljcev — komunistov iz raznih evropskih dežel. Zlasti veliko pomoč revolucionarnemu boju v Spaniji je dala Komunistična partija Jugoslavije. Hegalno je takrat šlo iz Jugoslavije nad 600 komunistov, ki so sodelovali v španski revoluciji v boju proti skupnemu sovražniku — fašizmu in mnogi so tam dali tudi svoja življenja.

POVEST POD JOŠTOM

Nekega dne, julija 1938, je bil pod Joštom pri Kranju posvet komunistov o volitvah v državni parlament, ki so bile takrat razpisane. Komunistična partija se je morala odločiti za svoje kandidate. Ti naj bi prišli na listo Združene opozicije v okviru Zveze delovnega ljudstva. Zmenili so se naj bi v Kranju kandidiral tovariš Križnar iz Okroglega, v jeseniškem okrožju pa Vencelj Perko. Na tem posvetovanju so bili: Stane Zagar, Franc Vodopivec, Andrej Brovč in drugi.

SESTANEK NA JELOVICI

Pod Malim Gregorjevcem na Jelovici je bilo 17. julija 1941 pomembno posvetovanje predstavnikov vojno-revolucionarnih komitejev in organizacije KPS z vse Gorenjske. Navzoči so bili: Stane Zagar, Ljode Kebe, Tomo Brejc, Franc Vodopivec, Jože Gregorčič, Ivan Bertoncelj, Polde Stržar, Franc Potočnik, Matija Verdnik, Jože Azman, Stefe iz Senčurja, Anton Nartnik, Ivan Križnar, Justin Alojz in Jože Resman. Govorili so o političnem razpoloženju prebivalstva in o odhodu političnih in drugih delavcev v ilegalo. Iz vseh krajev so poročali, da je veliko ljudi, ki so šli zdoma in živijo v ilegali. Zato so sklenili, da je treba te ljudi brž zbrati v četo in z njimi začeti splošno ljudsko vstajo.

V POLJANSKO DOLINO

Julija meseca 1941 je prišel glavni organizator vstaje na Gorenjskem, tovariš Stane Zagar, tudi v Poljansko dolino. Pri Maksu Kalanu v Hotavljah se je posvetoval z drugimi komunisti tega kraja, med katerimi je bil glavni Maks Krmelj. Navzoči so bili tudi Anton Nartnik, Maks Kalan in drugi.

NOV OLO

Pred šestimi leti — 17. julija 1955, po pridružitvi radovljiškega in kranjskega okraja se je v Kranju sestel in konstituiral nov Okrajni ljudski odbor. Za predsednika je bil izvoljen Miran Košmelj, za dva podpredsednika pa: Ivan Bertoncelj in Dušan Horjak.

Dva nova delavska organa v škofjeloški NB

Samoupravljanje tudi v banki

V prostorih Narodne banke v Škofji Loki je bil v ponedeljek, 10. julija, prvi občni zbor sindikalne podružnice po njeni osamosvojitvi. Občni zbor je v imenu ObSS pozdravil tovariš Bohinec, ki je spregovoril o vlogi sindikatov in začel članom uspešno delo. Za predsednika sindikalne podružnice je bil izvoljen Boris Potočnik.

Na omnjenem občnem zboru so največ govorili o slabih delovnih pogojih in o potrebnem izboljšanju sedanjih razmer.

Ker so se tega občnega zbora udeležili vsi člani kolektiva, so imeli po zaključku zbora še skupščino delovnega kolektiva in iz svoje srede izvolili enajstčlanski svet kolektiva — prvi samoupravni organ banke.

Tako bodo dostojni tudi bančni uslužbenec vključeni v družbeno samoupravljanje. Delovni kolektiv škofjeloške banke je z odobranjem sprejel to novo obliko upravljanja, člani novoizvoljenega sveta pa so se že pogovorili o najvažnejših nalogah, s katerimi se bodo najprej spoprijeli.

V. R.

Sodelovanje strelske družine in KO SZDL

Predsedstve — Strelska družina v Predosljah je zelo delavna in je dorekla na raznih tekmovanjih že vidne uspehe. Da bi njeno delo še bolj poživili in pridobili še več članov, zlasti mladine, je krajeva organizacija SZDL v Predosljah sklenila, da jim za dosedanje uspehe pokloni spominski pokal. Predsednik strelske družine je izrazil željo, da bi Socialistična zveza od časa do časa poslala nekoga, ki bi jim predaval o raznih političnih in gospodarskih vprašanjih. Sklenili so, da bodo tako predavanja organizirali v sklopu Delavske univerze iz Kranja.

Z obiska v Ivanjci

Berlinska bikoborba

Ljudje in dogodki

držijo statusa quo kot pijanec

Hruščev je v pogovoru z ameriškim novinarjem Lippmannom povedal glavne razloge, zakaj se Sovjetski zvezi pri reševanju berlinskega problema tako muhli. Rekel je, da bi rad videl, da bi bile nemške meje, položaj Berlina in demarkacijska črta zapečateni s pogodbo, še preden bi hitlerjevski generali v Zahodni Nemčiji dobili avtomsko bombo. Takrat bo po mnenju Hruščova nastala velika nevarnost, kajti Zahodna Nemčija bo napadla Vzhodno Nemčijo, ki ni zavarovana z nobeno mednarodno pogodbo. Vojne rihče več ne bo mogel ustaviti. Zato je treba najprej skleniti pogodbo in označiti meje.

Seveda razlogi, ki jih je našel Hruščev niso primarne važnosti, da bi morali tako hiteti z podpisom mirovne pogodbe. So še druge stvari, bolj važne in pomembnejše, ki povzročajo zaostritve v Berlinu in narekujejo neko rešitev.

Zahod je imel do sovjetskih predlogov glade ureditve berlinskega vprašanja osnovno devizo: ne moremo popustiti v na-

ših pravicah in ne smemo pustiti berlinskega prebivalstva na cedilu za ceno vojne. Zahodnim državljanom se je zdelo, da bodo z odločno gesto lahko zaustavili sovjetska htenja po rešitvi berlinskega problema. Rusi so poleg prvega roka za ureditev berlinskega vprašanja v letu 1953, ki so ga pozneje preklicali, postavili drugi rok, perciznejši in bolj stvaren, tako da izgleda, da je to zares zadnja prilika za mirno sporazumevanje. Za seboj so porušili vse mostove, kajti v slučaju, da bodo zahodni zavezniki kazali za berlinski problem še vedno »gluha ušesa« bodo do konca leta sklenili separaten mir z Vzhodno Nemčijo. S podpisom mirovne pogodbe pa odpadajo vsa dosedanja določila o Berlinu.

Naivneži apostoli hladne vojne stoji na stališču, da Zahod nima kaj iskati za konferenčno mizo. Adenauer je v govoru po televiziji dejal, da ni nič takega, o čemer bi se lahko z Rusi pogajali o Berlinu. Tudi drugod na Zahodu so govorili, da gre v Berlinu vse gladko in naj ostane tako, kot je bilo še na-

prej. Zakaj bi se sililo, da razpravljamo o nemškem problemu o v Berlinu, če nam ne grozi nobena stvar od rok. Če pa bodo Rusi na silo hoteli ogroziti naše pravice v Berlinu se bomo uprli z orožjem. Tudi v Moskvi so odgovorili s siovarjem hudih besed iz hladne vojne, kar stopnjuje krizo okrog Berlina.

Zahodni odgovor za sovjetski »ed memoar« o likvidaciji okupacijskega režima v Zahodnem Berlinu z vsemi posledicami, ki bi iz tega izšle, še v podrobnosti ni znan. Nekateri časopisni komentatorji se zavzemajo, da bi zahodne države spremenile svoje stališče v pogledu pogajanj. Zahod bi moral spremeniti izhodišče. Do sedaj so namreč mislili, da je položaj v Berlinu za Zahod najbolj ugoden in bi vsaka sprememba tega statusa šla na njihovo škodo. Toda položaj v Zahodnem Berlinu ni najboljši. Zato bi po mnenju nekaterih ocenjevalcev morali biti pripravljeni na spremembo sedanjega položaja v Berlinu, če bi to okrepilo jamstva in zboljšalo pravni položaj mesta.

Odkritje spomenika na Boh. Beli

Bohinjska Bela, 16. julija — V okviru praznovanja Občinskega praznika bivše beljske občine in v počastitev 20-letnice vstaje, so na Bohinjski Beli danes dopoldne odkrili spomenik 23 padlim borcem.

Praznovanje se je začelo v soboto zvečer, ko so po okoliških hribih zagoreli kresovi. Kljub slabemu vremenu se je na prostoru pred spomenikom zbralo danes več sto ljudi.

O deležu Bohinjske Bele v času NOB je ob otvoritvi spomenika govoril narodni heroj Tonček Dežman. S kulturnim programom pa so sodelovali prevski zbor iz Bohinjske Bistrice in godba JLA z recitatorji.

Družbene organizacije v Bohinjski Beli, svoji padlim borcem in predstavnik OBLO Radovljica ter mestnega odbora Bled so pred spomenikom položili vence in cvetje.

Odkritja so se poleg domačinov in vaščanov z okoliških vasi ter Bleda in Gorij udeležili tudi številni gostje. Po odkritju spomenika so se zbrali na partizanskem slavlju v Mladinskem domu. Danes zvečer bo na Bledu ognjemet in koncert godbe na pihala v zdraviliškem parku.

TE DNI PO SVETU

UMIK FRANCOZOV IZ BIZERTE? — Predsednik Burgiba je danes govoril na velikem ljudskem zborovanju v centru Tunisa. Ponovil je tunizjsko zahtevo, naj se francoske čete umaknejo iz pomorskega oporišča v Bizerti. Rekel je, da tunizjska vlada lani ni silila s to zahtevo, »da ne bi ovirala Francije po poskusu državnega udara v Alžiru. Tokrat pa ne mislimo popustiti, vse dokler ne bo zadnji francoski vojak odšel iz Bizerte.

KUVAITSKA KRIZA — Svet arabske lige je po dveh zelo burnih sejah sklenil odložiti zasedanje, da bi se lahko predstavniki arabskih držav posvetovali s svojimi vlada in o maroškem predlogu, kako urediti kuvaitsko krizo. Kuvaitska vlada je izrazila pripravljenost, da zahteva umik britanskih čet, če bodo arabske države nudile potrebna jamstva za zaščito kuvaitske neodvisnosti.

UMIK BRITANSKIH ČET — Predstavniki Kuwaita, ki je prisostvoval sestanku Varnostnega sveta, ko so razpravljali o položaju v Kuwaitu, je izrazil prepričanje, da bodo britanske čete v najbližji prihodnosti zapustile kuvaitsko ozemlje. Rekel je, da se položaj zboljšal. To izjavo je dal po prihodu v London na poti iz New Yorka.

PARADA V PARIZU — V Parizu je bila parada vojaških enot ob proslavi padca Bastilje 14. julija. Parado je gledalo kakšnih 100.000 Parizanov. Paradi so prisostvovali predsednik de Gaulle, člani vlade in diplomatski zbor.

Ponoči je v Parizu in Alžiru eksplodiralo 38 plastičnih bomb, kar je po vesteh policije delo desničarskih krogov. V Alžiru je prišlo do demonstracij majhne skupine Evropejcev, ki so v središču mesta vzklikali »Francoska Alžirija« in »Salan na oblast«.

REZULTATI REFERENDUMA V TURČIJI — Po zadnjih uradnih podatkih je na referendumu v Turčiji glasovalo za turško ustavo 6.121.638 volilcev, proti pa 4.026.060. To so rezultati glasovanja v 65 izmed skupno 67 turških pokrajin. Referendum se je udeležilo 80 odstotkov vpisanih volilcev.

RAZOROŽITVENI RAZGOVORI — Svetovalec ameriškega predsednika za razorožitev John McCloy je odgovoril v Moskvo, kjer se bodo 18. julija nadaljevali sovjetsko-ameriški preliminarini razgovori o razorožitveni konferenci. Sovjetsko zvezo zastopa pomočnik zunanjega ministra Valerijan Zorin.

NOVA FINSKA VLADA — V Helsinkiju so večer sestavili novo finko vlado. Predsednik nove koalicijske vlade je guverner pokrajine Lapland Martija Miettunen.

NEMCIJA SE OBOROŽUJE — Zahodnonemški obrambni minister Strauss je v Washingtonu zjavil, da se bo med sedanjim obiskom v ZDA med drugim razgovarjal o nabavi orožja za nemško vojsko. Strauss je imel zelo dolge razgovore z ameriškim obrambnim ministrom. Izjavil je, da se bo v Washingtonu porajal o nabavi ameriške opreme v vrednosti okrog 165 milijonov dolarjev. Velik del te vsote bodo porabili za nabavo raket »Pershing« s trdim gorivom.

I. slovenski čipkarski festival

V Križankah se je zbralo več kot 1000 čipkarič

Ljubljana, 16. julija — Danes dopoldne se je v ljubljanskih Križankah zbralo več kot tisoč čipkarič, ki so jih kar z 32 avtobusi pripeljali iz Poljanske in Selške doline, iz okolice Idrije in iz drugih krajev, kjer je še močno razvita čipkarska domača obrt. S tem je izvozno podjetje Dom izkazalo vsem čipkaričam izredno priznanje za njihovo delo, z organizacijo festivala pa jim je pripravilo tudi nedvse prijetno doživetje.

Po iskrenih in doživeti uvodnih besedah člana CK ZKS Toma Brejca, so o pomenu festivala spregovorili še predstavniki Doma, za vse udeležence festivala pa so pripravili prelep kulturni užitek pevec Slovenskega okteta.

V Viteški dvorani Križank so danes odprli razstavo čipkarskih izdelkov, mnogi od njih so bili tudi nagrajeni. Ker bomo o festi-

valu obširneje pisali v prihodnji številki Glasa, naj danes navedemo le to, da je bila za najboljšo standardne vzorce z zlato medaljo nagajena Čipkarska zadruga Zelenice, iz okolice Idrije in iz drugih krajev, kjer je še močno razvita čipkarska domača obrt. S tem je izvozno podjetje Dom izkazalo vsem čipkaričam izredno priznanje za njihovo delo, z organizacijo festivala pa jim je pripravilo tudi nedvse prijetno doživetje.

Zirov. Ana Mržlikar iz Polhovca gradca, Ivana Tavčar iz Poljan, Marija Eržen iz Zirov, Vida Mlakar iz Lučine in Marinka Tavčar iz Gorenje vasi pa so bile prve pete nagajenke za individualne vzorce.

Velika slavnost na Visokem

Visoko 16. julija — V okviru VI. krajevnega praznika bivše občine Senčur so bile večer in danes kot zaključek enotedenskega praznovanja na Visokem številne prireditve. V soboto je bil organiziran veliki partizanski miting z kulturnim programom pri Zornanovem mlinu pod vasjo. Danes popoldan pa je pred Zadrugnim domom Krajevna organizaci-

ja ZB Visoko razvila svoj prapor, ki mu je kumoval delovni kolektiv KZ »Kočna« Predvor. Po razvitu prapora je bil skupen pohod do Zornanovega mlina, kjer je bila organizirana zaključna slovesnost. Pri tem mlinu je med drugimi, zbrani množici spregovoril tudi prvoborec iz teh krajev Franc Stefe — Miško, ki je orisal delo Valentina Kokaljja, Anke Kokalj, kot najmlajše partizanke na Gorenjskem in Janeza Kozelja iz te hiše. Omenil je, da je bila ta hiša pomembna postojanka v NOB, ker so bili v njej številni sestanki in zbirališča partizanskih borcev in enot. V tej hiši se je zadrževala pozimi 1941-42 Kokrška četa in številni drugi terenci. Vsi trije navedeni iz hiše niso dočakali svobode. Valentin Kokalj je bil kot ranjen partizan leta 1942 ujet in nato v koncentracijskem taborišču Dachau ubit, dočim sta Anka, 15-letna partizanka in Kozelj, padla kot izredno hrabra partizanka. V spomin na te dogodke so odkrili lepo spominsko ploščo. Sledil je kulturni program, ki ga je izvedla godba na pihala DPA Svoboda. Kranja in člani KUD »Valentin Kokalj« iz Visokega.

Nesreče

AVTOBUS V OSEBNI AVTOMOBIL

V četrtek, 13. julija ob 12.37 sta vozila iz Kranja proti Koprnici drug za drugim voznik — amater A. M. iz Kranja z osebnim avtomobilom in policijski voznik avtobusa A. B. Ko je A. M. zavijal na cesto proti Gornjiku je verjetno zaradi prekratke razdalje prišlo do trčenja: avtobus je s sprednjim delom močno poškodoval osebni avtomobil. V avtobusu je bilo 25 potnikov, vendar ni bil nihče poškodovan, medtem ko je voznik osebnega avtomobila od razbitih šip dobil manjše praske po rokah in glavi.

NAŠ RAZGOVOR

Organizacije Socialistične zveze, ljudske mladine, Zveze borcev v kranjskem okraju, v teh dneh živo razpravljajo o osrednji proslavi 20-letnice vstaje, ki bo v Ljubljani 21. julija zvečer. Od tega pomembnega dogodka loči udeležence te veličastne proslave le še nekaj dni, ki jih povsod izkoriščajo za ureditev številnih organizacijskih problemov, zlasti za prevoz. Blizajoče se slavje v Ljubljani je razgibalo tudi delovne kolektive ozi-

roma sindikalne podružnice, ki zbirajo prijave svojih članov za udeležbo.

V Kranju je število prijavnih imen iz dneva v dan večje. V delovnih kolektivih pa je zanimanje za proslavo še prav posebno veliko.

V gradbenem podjetju »Projekt« v Kranju, kjer organizira prevoz sindikalna podružnica, pravi predsednik podružnice Ivan Pristov glede udeležbe naslednje:

»Za obisk v Ljubljani bomo imeli na razpolago dva avtobusa. Do sedaj se je prijavilo blizu 100 udeležencev. Ta številka pa seveda še ni dokončna, ker vsak dan prihajajo nove prijave. Prevoz z avtobusi bo brezplačen in bo vse stroške kriila sindikalna podružnica. Precejšnje število članov delovnega kolektiva je sklenilo, da se bodo na praslavo v Ljubljano odpeljali s svojimi vozili.

Tudi v drugih manjših in več-

jih kolektivih si prizadevajo, da bi šlo na svečanost čimveč ljudi. Med njimi bodo številni borci, ki se že veselijo srečanja s svojimi bojnimi tovariši.

Z udeležbo na tej prireditvi bodo tudi delovni ljudje iz Kranja oziroma člani omenjenega kolektiva prispevali, da se bo osrednja proslava v Ljubljani razvila v eno največjih političnih manifestacij ob 20-letnici revolucije in ljudske vstaje v Sloveniji.

M. F.

Vsak dan nove prijave

Po prijetnih počitnicah novi načrti

Ljube Zupanc:

HUDI GRAD

Učenci 5. razreda osemletke »Tone Cufar« na Jesenicah so sklenili, da bodo po končanem šolskem letu šli na počitnice k morju. Vse šolsko leto so se pridno učili in pokazali zelo lepe uspehe. Ze na oddaji »Sporočila svet« in domovino so dosegli najboljši uspeh in si tako pridobili prvo nagrado. Ker demarja še ni bilo dovolj, so sklenili, da bo vsak nabral najmanj 20 kg starega papirja ter si tako zbral sredstva za taborene ob morju. Njihova skrbna razredničarka tovarišica Jeračeva je preskrbela prehrano pri počitniškem domu železničarjev v Rovinju, pri TVD Partizan pa so si izposodili šotore.

Vsi učenci so bili ob morjski obali presrečni. Hrana jim je teknila in tudi z vsem ostalim so bili zadovoljni. Ogledali so si znamenitosti Rovinja in okolice, posebno pa so bili navdušeni nad tamkajšnjim akvarijem. Zagorelih obrazov so se vrnili domov in se zahvalili tovarišicam Jeračevi in Medveji za skrb na vsaj poti. Sklenili so, da bodo takoj ob pričetku novega šolskega leta z raznimi akcijami in pridnostjo neprestano zbirali sredstva za še daljše počitnice ob morju v prihodnjem letu.

B. B.

Nad vasio Bistrice pri Trzinu vrata In klor ne bo povabljen v grad, ne sme stopiti na ta most! »A če bodo pred grad navalili uporniki?«

»Toda ukaži grajski straži, naj usnjeni most pooleče v grajsko vežo!«

Kakor je naročila, tako so storili grajski blapci. Tako je bil grad varan pred sovražniki.

Tlačani pa so Hudi grad in grajskino preleli, da se je grad sesul v razvaline, njegova skopuška lastnica pa se je spremenila v prečudno bitje: pol ženska, pol kača.

Minilo je sto let in mlad pastir, ki je ob razvalinah Hudega gradu pasel živino, je začel v temen prostor med razvalinami, kjer je zagledal odprto železno skrinjo, zrhano zlata in srebra, na zakladu pa je sedela ženska—kača in jokala: »Reši me prekletstva, pa ti bom v plačilo dala vse zlatnike in srebrnike!«

»A kako naj te odrešim?« je zajekal prestrašeni pastir.

»Kadar bo vzel mladi mesec, odreži v vrbovega grma tri mladice, poveži jih v snop ter me z njim trkrat udari! Pa nikar ne zbeži, Hudega gradu.«

»Grajska gospa, slušal sem, da se tlačani upirajo in groze, da bodo rajši razdelali grad ter pobili vas in vso grajsko služnino, kakor da bi morali še enkrat prirejo oddati v grad.«

Takrat pa se je skopušnica le zbalala za življenje, zato se je zadržala:

»Oderite deset tlačanskih krav, meso razsekajte in z njim nakrmite moje lopovske pse, odvte kože pa napnite čez prepado do grajskih vrat!«

»Taki strašili bi vsekakor treba pokazati v Darwinu,« je zamišljeno rekel Tiny.

Midva pa sva si spet napolnila kozarca. Spogledala sva se. Donove oči so bile vlažne in jaz sem čutil, kako mi prihajajo solze v oči. Potem se nisem mogel več zadržati. Zajezena čustva so prekipela, sedel sem z glavo med kolena in dal duška nezadržanemu ihtenju. Zganje, višina in neverjetno spoznanje, da je konec najine dolge poti, sta bila temu vzrok. Opazil sem, da se Donu dogaja isto.

Avstralec je vzel žganje.

»Ubože,« je rekel in naju pustil sama.

Uro pozneje smo ob pridušenih motorjih mirno zadrželi na vodo v Broomu, darwinskem vodnem letališču. Tam je že čakal na naju štabni avto in dva avstralska častnika sta, strmeč na najini suhi telesi, prepasani samo čez ledja, na počenlo kožo in skruštrani bradi, našla za vsakega po velik plašč ter naju po najkrajši poti spravila v vojaško posteljo.

Komaj sva še imela toliko časa, da sva se zahvalila posadke hidroplana.

Prvo ugodje, ki ga nama je nudila civilizacija, je bila vroča kopa. V visokem ogledalu kopalnice sem se po šestih mesecih spet lahko pogledal. Bil sem kot kak sestradan avstralski domorodec. Kožo sem imel domala črno, razen tam, kjer je cunja okrog ledij pustila ostro zaščirani bel pas. Tu pa tam so bile svetlejšje gnojne brazgotine, spomini na bodečo žico v Pasir Panjang, na moč japonskega častnika, ki me je zasiljeval, in na džungelsko travo in trnje. Z izposojenimi škarkari sva si odstrižla najhujše goščavo na glavah in bradah; potem je sledilo pravo britje in nato še nepozabni občutek čisto obrite brade. Avstraleci so naju obdelovali naglo in učinkovito. Neki preskrbovalni častnik je prišel v sobo, kamer so naju spravili z Donom, nama dal perilo in vzel mero: meni za uniformo, Donu pa za civilno obleko. Komaj je končal, je že prišel vojaški zdravnik in naju temeljito pregledal. Na moje veliko začudenje ni našel nič takega, kar čas in dobra hrana ne bi mogla pozdraviti. Opoznil pa naju je, naj prvih nekaj tednov jeva

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ 40

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Ko kadim svojo cigareto, me nenadoma obidejo misli, da bom danes zvečer že verjetno zunaj, v svobodi. Jaz in z menoj vsi ostali. Svobodni...

Če pa se načrt ne posreči, nisimo s tem nič izgubili. Mrtvi smo tako ali tako.

Pogledam na svojo zapestno uro. Kmalu bo dve. Pokličem svoje kolege, da bi z njimi dovršil obdukcijo, ki mora biti opravljena ob pol treh. Sleda mi v secirno dvorano. Takoj začnemo z delom. Eden mojih tovarišev secira, jaz pišem protokol.

Nekaj dvajset minut delamo tako, kar preseka tišino silovita eksplozija. Neposredno nato se oglasi drdranje strojnice.

Pogledam skozi zamreženo okno secirne dvorane in opazim, da se je ogromna streha krematorija III. popolnoma sesula. Ogromen plamen sika proti nebu in ogromni stebri črnega dima se vane iz razvalin. Nekaj minut nato zadrda tik ob secirni dvorani strojnica.

Prav nič ne vemo, kaj se je zgodilo. Naš načrt naj bi po dogovoru izvedli šele ponoči. Ali ga je kdo izdal esesovcem? Ali pa napadajo taborišče partizani? V Auschwitzu I. in II. tulije sirene. Detonacije in drdranje strojnic postajajo vedno pogostejše. Deset tovarnjakov se pripelje k secirni dvorani prav pred naš krematorij. Esesovci se postavijo ob žično ograjo. Zdaj razumem. Naša »Posebna komanda« je zasedla krematorij I., strelja z oken in meče ročne granate na esesovce. Vidim, kako se jih nekaj zgrudi. Deloma so ranjeni, nekaj pa je ubitih.

Zdaj spuste na moše »Posebne komande« v krematoriju čredo krvoločnih psov, toda sicer tako ubogljive živali se ne ganejo z mesta, temveč se celo cvileč skrivajo za svojimi gospodari. Psi so najbrž dresirani na kaznjence v progastih oblekah, zdaj pa imajo pred seboj ljudi, oblečene v civilno obleko, kar jih je najbrž zbegalo. Razen tega diši tu po sežganem mesu, laseh in kosteh.

Nekaj minut nato začne esesovska četa obstreljevati krematorij po vseh pravilih: s strojnimi, pištolami, puškami...

Mi v secirni dvorani smo brez orožja. Krijemo se tako, da počenemo pod okna, kolikor se da.

Seveda se »Posebna komanda« s svojimi nekaj kosi orožja ne more držati proti ogromni premoči zunaj. Obrambni ogenj počasi utihne. Kasneje smo izvedeli, kaj je bilo temu vzrok in kaj se je v teh nekaj minutah zgodilo. »Posebna komanda« je zapustila krematorij pri zadnjih vratih, prestigla z izoliranimi škarkari za striženje žice bodoče oviro in pobegnila proti Visli.

Tam pa se je razvil hud boj. Neprestano drdrajo strojnice, pokajo puške, eksplodirajo bombe. Čez deset minut vse počasi utihne. Zdaj pa preide esesovska četa v napad na krematorij. Deset mož vdere v secirno dvorano, bije po nas s kopiti pušk in nas izžene na dvorišče. Poklekni moramo na tla, z obrazom čisto pri tleh in se ne smemo ganiti. Čez nekaj časa slišim korake. Prišla je večja četa mojih tovarišev, ki so jih prignali esesovci. Psoske se vrste s kriki bolečin, kajti esesovci pridno vihte puškina kopita. Kmalu kleče vsi zaporniki v vrsti poleg nas. Koliko bi jih utegnili biti? Ne vem.

Svoj obraz pritiskam na zemljo. Negibno ždimo tu, molče čakamo. Minute minejo in spet priženo nove ujetnike. Stalno padajo na nas udarci s kopiti, surove psoske nam udarjajo na ušesa, brce, kamor pade, odpiirajo rane. Čutim le še, kako mi teče kri po obrazu, čez nekaj časa pa ne čutim ničesar več, bolečine, kakor da so minule, polasti se me popolna otopelost.

To je konec.

Dvajset minut klečimo tako, trideset minut. Na strele čakamo. To bodo strelji v tilnik, saj vem. Če krogla dobro zadene, je to najhitrejša in najlažja smrt, tudi to vem, saj sem zdravnik.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

ZANIMIVOSTI

Demonstracija v Parizu

V Parizu je protestiralo kakšnih 3 tisoč dijakov zaradi napak, ki so jih napravili profesorji pri ocenjevanju maturitetnih nalog. Dijaki trdijo, da so nekatere dobre naloge ocenili slabo, in obratno. Profesorji se zagovarjajo, da so delali preveč hitro, zaradi velikega števila maturantov. Profesorji so z balkona centralnega urada za polaganje mature skušali pomiriti dijakke. Naposled se je vmesnila policija. Najbolj ognevite dijakke so premaknili in manjše število tudi zaprli.

Tovarna nemškega raketnega orožja

Pod gladino dveh poljskih jezer Spala in Kuveko so pred dnevi odkrili največjo skrivnost druge svetovne vojne. Med vojno so Nemci tam zgradili tovarno orožja in znanstveno-raziskovalne laboratorije za rakete V-1 in V-2. Te tovarne, pravzaprav cela podzemna industrijska mesta, so ostale nepoškodovane pred hudimi poplavam, ki so bile pred 17. leti. Odkril jih je neki poljski inženir.

V listu »Tribuna ludu« opisuje neka anonimna priča posameznost nemške tovarne »Blockhaus Hermann Göring«. Ta človek je poljskim oblastem predložil tudi celoten načrt teh industrijskih objektov.

V laboratorijih, kjer so zidovi in vrata obloženi s svincem, so nemški znanstveniki in inženirji izdelali prve rakete V-1 in V-2. V njih so preizkušali tudi nova orožja, ki jih niso imeli časa uporabiti na fronti. V tovarnah bi morali biti ostanke vseh orožij, ki so jih skrivali.

Podvodne tovarne s klimatskimi napravami so zgradili vojni ujetniki in ljudje, odpeljani na prisilno delo.

Nova železnica

Skupina sovjetskih inženirjev je skupaj z dvema ameriškima inženirjema izdelala smeli načrt za neposredno železniško povezovanje največjih mest sveta: Londona, Moskve in New Yorka. Potniki na vsaj poti, ki je dolga 29 tisoč kilometrov, ne bi zapuščali vlaka z udobnimi vagoni, kino dvorano in bazeni za kopanje. Da bi ta načrt izvedli, morajo najprej izkoptati predor pod La Manche-om, kar pri današnji tehniki ne predstavlja večje težave. Proga bi tekla do Moskve in po Sibirski železnici do Irkutsk. Preko Beringovega morja bi zgradili velikanski viadukt, ki bi bil dolg 85 km.

S sedanjo železniško vleko bi potovanje trajalo dva tedna. Inženirji predvidevajo da bi na celotni dolžini te transkontinentalne proge, ki bi vezala tri kontinente, postavili nove, 4 m široke tire. Vlak bi vlekel velikanska lokomotiva na atomski pogon, ki bi imela okrog 100 tisoč konjskih sil in bi lahko razvila hitrost 300-400 km na uro. Potniki bi se v vlaklu počutili boljše kot na ladji. Potovanje naj bi od Londona do New Yorka trajalo 5 dni.

»Sedaj pa še eno takšno, da se bo mese omehtalo...«

Filmi, ki jih gledamo

Te dni po Gorenjskem v vse dogajanje pa je postavljeno v okvir Hollywooda v dvajsetih letih.

PUSTOLOVSCINE ARSENA LUPINA — Tale Arsen Lupen je na filmskem platnu klub francoski realizaciji izgubil dober del (če ne že vsega) francoskega šarma. V vročih dneh in še bolj vročih dvoranah je zdolgočasil kranjsko filmsko občinstvo in z nekaterimi redkimi »lopovskimi iskrkami« izrgal iz gledalcev sem ter tja tudi malce smeha. Če sem iskren, sem pričakoval od filmske realizacije kaj drugega, po katerem sem zaračunal njegove dinamične v svojih mladih letih čestokrat segal, dosti več. Tale Arsen Lupen pa je postal povsem drug Arsen Lupen: s svojo simpatično pričestko in bleščajočo konverzacijo! Danes, ko živimo v dobi raket in pričestke »novega vala« (mimogrede nosi jo tudi moj prijatelj) so se take stvari, kot je obudovanje galantnosti, preživle. Lahko bi pisal tudi tokrat o dinamici in obrtni odličnosti o barvah in igrah in ne vem o čem še, toda film kljub temu ne bi bil boljši. Poletni (zares zelo poletni) film za poletne (zares poletne) — toda včasih tudi v dežju) dni. Težko se je vraščati v stare čase cesarja Viljema v dneh republike...

Charles McCormac

BEG IZ SINGAPURA

Tudi jaz sem slišal — oddaljeno brnenje letala. Narasčalo je. Riblji se počasi potegnili trnke na barko in mirno sede čakali. Motorji so postali vedno glasnejši, toda v temi nisva videla ničesar. Po določa je bila, da nas je letalo preletelo, se obrnilo in znova poletelo proti nam. Globoko brnenje se je zdaj udarilo. Za hrbtom sem zaslišal kovinast zvok in ko sem se obrnil, sem zagledal enega od Javanec, ki je držal pred seboj prižgano žepno svetilko, a jo je zaklanjal s telesom, da je ne bi opazil kdo z obale. Dvakrat je pomahal s svetilko sem in tja, jo spet ugasnil in čez kake pol minute ponovil signal. Motorji so zabrnili spet močnejše in nenadoma se je pobilnila nad nami luč gibljivega žarometla. V njeni svetlobi smo opazili veliko seneno gmolet hidroplana, ki se je odražala od zvezdnatega neba. Motorji so utihnili in kake pol minute po tihem dva snopa močne svetlobe osvetlila morsk gladino. Potem sva slišala lahno šumenje vzburkane vode, ko je letalo drselo naravnost proti našemu dolnu.

»Avstralijska, tukaj sva!« sem zamrmral brez sapa Donu. Čunja okrog ledij se mi je prepojila s potom, ki mi je drnela po prsih in hrbtu. Sunkovito sem dihal in srce mi je divje udarjalo. Imel sem suha usta.

Široko svetleče luči žarometov so se naglo približevale, potem pa ugasnile in ko se je črna gmolet Cataline ustavila tik ob nas, so valovi postali večji. Letalo se je obrnilo počez in naš čoln je bučnil ob kovinasti trup.

»Mac, do smrti bom ljubil hidroplane!« je izjavil Don.

V trupu letala je nekaj kovinasto kleknilo, potem so se odprla vrata in ven se je nagnil mož v kratkih hlačah. Osvetljevala ga je jarka luč.

»Spravite te košare ven, ljudje, in hitro!«

»Kakšne košare?« sem zavpil nazaj.

»Kdo pa je to?« Njegov glas je bil osupel.

»Lahko prideva noter?« je rekel Don.

»Halo, čolnar, kaj se tu dogaja?« Mož se je začudno obrnil. Čez hip se je znašla ob njem druga poslava.

»Ali sta vidva tista, ki naju vzamemo s seboj?«

»Seveda.«

»O.K., hitro gor!«

Don se je zavlekel s eno nogo čez čoln in se ujel za železno prečko na letalu. Zlezel sem za njim v ogromen zakovčen trup in skupaj sva se opotekala proti pregradi. Tu sva sedla na sive volnene odeje in mežikajoči strelci v avstralske obraze, ki so sijali v naju. Dva letalca sta še nekaj minut podajala zavojne in košare domačinom v čolnu, potem pa sta zaloputnila in zapahnila vrata. Voda je zašumela, letalo se je zamajalo in potem je nastala tišina. Hidroplan se je dvignil v trpško noč. Tresljaji so ponehali, ostal pa je neprijeten občutek praznine v želuodu, ki je posledica spoznanja, da pod človekom ni nič več razen zraka. Postalo mi je malce slabo. Mož, ki so ga drugi klicali Tiny, se je sklonil in izgubil v trup letala, od koder se je vrnil s steklenico žganja in dvema kozarcema.

»Ali bosta vidva, šaljivca, to lahko porabila?«

»Pa še kako!« sem rekel in z Donom sva hlastno pogoltnila pekočo tekočino.

»Čolnar pravi, da imata še dolgo pot za seboj. Od kod sta?«

»Iz Singapure.«

V njegovem pogledu sta se mešala začudenje in spoštovanje.

»Kateraga smo danes?« sem ga vprašal.

»Kateraga? Torek, šestnajstega.«

»Kateraga šestnajstega?«

»Septembra seveda. Kaj pa sta mislila?«

»Fojma ulnava, prijatelj!« je rekel Don. »V džungli niso prodajali častnikov.«

September! Več kot pet mesecev odkar sva pobegnila iz Pasir Panjang!

»Taki strašili bi vsekakor treba pokazati v Darwinu,« je zamišljeno rekel Tiny.

Midva pa sva si spet napolnila kozarca. Spogledala sva se. Donove oči so bile vlažne in jaz sem čutil, kako mi prihajajo solze v oči. Potem se nisem mogel več zadržati. Zajezena čustva so prekipela, sedel sem z glavo med kolena in dal duška nezadržanemu ihtenju. Zganje, višina in neverjetno spoznanje, da je konec najine dolge poti, sta bila temu vzrok. Opazil sem, da se Donu dogaja isto.

Avstralec je vzel žganje.

»Ubože,« je rekel in naju pustil sama.

Uro pozneje smo ob pridušenih motorjih mirno zadrželi na vodo v Broomu, darwinskem vodnem letališču. Tam je že čakal na naju štabni avto in dva avstralska častnika sta, strmeč na najini suhi telesi, prepasani samo čez ledja, na počenlo kožo in skruštrani bradi, našla za vsakega po velik plašč ter naju po najkrajši poti spravila v vojaško posteljo.

Komaj sva še imela toliko časa, da sva se zahvalila posadke hidroplana.

Prvo ugodje, ki ga nama je nudila civilizacija, je bila vroča kopa. V visokem ogledalu kopalnice sem se po šestih mesecih spet lahko pogledal. Bil sem kot kak sestradan avstralski domorodec. Kožo sem imel domala črno, razen tam, kjer je cunja okrog ledij pustila ostro zaščirani bel pas. Tu pa tam so bile svetlejšje gnojne brazgotine, spomini na bodečo žico v Pasir Panjang, na moč japonskega častnika, ki me je zasiljeval, in na džungelsko travo in trnje. Z izposojenimi škarkari sva si odstrižla najhujše goščavo na glavah in bradah; potem je sledilo pravo britje in nato še nepozabni občutek čisto obrite brade. Avstraleci so naju obdelovali naglo in učinkovito. Neki preskrbovalni častnik je prišel v sobo, kamer so naju spravili z Donom, nama dal perilo in vzel mero: meni za uniformo, Donu pa za civilno obleko. Komaj je končal, je že prišel vojaški zdravnik in naju temeljito pregledal. Na moje veliko začudenje ni našel nič takega, kar čas in dobra hrana ne bi mogla pozdraviti. Opoznil pa naju je, naj prvih nekaj tednov jeva

večkrat in po malem. Čudno se mi je zdelo, da so ga bolj skrbele moje noge. Na podpladih se je koža spremenila v debelo usnje. Meral sem namakati noge v vroči vodi, potem pa mi je ob lokalni anesteziji odstranil največji del debele kože. Prva hrana, ki sva jo dobila — brez dvoma je je odredil vojaški zdravnik — so bili ovseni kosmiči, mleko, čokoladni puding in kakao. Nato je prišla na vrsto postelja in spanje med čistimi, belimi rjuhami — za petnajst čudovitih ur.

Ko sva se zbudila, je bila zame nared uniforma, za Dona pa civilna obleka. Vojaške avtoritete so Donu zapovedovale še nekaj dni, ko pa je prišel nazaj, se je že prišel posloviti.

»Torej taka je reč, Mac,« je rekel. »Domov grem.«

Ta nenadni odhod me je pretresel, kajti dokler nisva pristala z letalom, nisem niti mislil na to, da se bova morala ločiti. Čeprav je ločitev bila nezogibna.

Štislila sva si reki.

»Pozdravljen, Don,« sem rekel. »Kje si doma?«

»V Melbourneu.« Napisal mi je naslov. »Piši mi, ko se vrneš v Blighly.«

Potem je odšel ta človek, s katerim sem preživel šest najbolj nenavadnih mesecev, ki se lahko pripeljejo v človeškem življenju. Če sem pomislil nazaj, sem se spomnil, da niti enkrat nisva prišla navzkriž, čeprav se nebehdem od naju ni obotavljal drugemu povedati svoje mnenje. Vsak od naju je razumel življenjske nazore drugega in izmed vseh stvari, kar sem se jih naučil od njega, je bila najvažnejša potrpežljivost. Naključje naju je vrlo skupaj in naju prislilo k prvotnemu načinu življenja v tej džungelski borbi za obstoj; a četudi so naju prvotni nagoni, brez pregrad civilizacije gnali, da bi si skočila za vrat, pa sva le ostala prijatelja. Komaj da sem mu kdaj omenil moje prejšnje življenje, želje in bojazni, on pa mi niti enkrat ni omenil svojih. In komaj da sta kdaj kje obstajala dva moža, ki bi tako dolgo delila toliko nevarnosti in ki bi hkrati vedela drug o drugem tako malo, kot sva midva.

MALI OGLASI

P R O D A M

Prodajam kopalno peč s pipo, podstavkom in tušem. Marija Marija Marenčič, Vodopivčeva 7, Kranj 2775

Prodajam čevljarški šivalni stroj »Singer« — cilindar, Naslov v oglašnem oddelku 2802

4000 do 5000 kg cementa posodim ali prodam. Jezerska 66, Primsko-vo 2812

Dvosobno in enosobno stanovanje na Bledu prodam. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Vselejdo letos« 2705

Prodajmo star tovarni avto nosilnosti 3,5 tona »Perla«, za ceno din 250.000.— Inetresenti naj se javijo pri Trgovskem podjetju »Ljubelj« Tržič v roku 7 dni 2852

Prodajam Fiat 1100, tip 1949, registriran za leto 1961/62. Cena ugodna. C. St. Zagorja 32 2853

Prodajam motorno kolo NSU Maksi, tip 58, 175 cm. Ogled pri hišniku ObLO Sk. Loka 2854

Prodajam televizor. Naslov v oglašnem oddelku 2855

Prodajam 9000 kosov zidne opeke po 15 din. Filip Bajželj, Naklo 15 2855

Ugodno prodajam zemljo, ker nujno potrebujem denar. Ana Drinovc, Drulovka 15, Kranj 2857

K U P I M

Kupim majhno neveljavno enodružinsko ali polovico dvodružinske hiše. Ponudbe oddati pod »Bližina Kranja« 2858

Kupim originalno žensko gorenjsko narodno nošo. Ponudbe z navedbo cene poslati na naslov: Markun N., Kokrica pri Kranju 2868

O S T A L O

Sankaški klub Begunje na Gorenjskem razpisuje mesto oskrbnika po možnosti upokojenca-ko za kočjo pri Sv. Petru. Nastop možen takoj. Ostalo po dogovoru. 2839

Trgovska pomočnica išče sobo v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 2859

Stranke obveščam, da bom imel zaradi rednega letnega dopusta zaprti delavnico v času od 1. do 15. avgusta. Zlatar Rangus 2860

LJUBLJANA = KRANJ. Dvosobno komfortno stanovanje v lepem predelu Ljubljane menjam za odgovarjajoče v centru Kranja. Ponudbe oddati pod »Selitev takoj« 2844

Preključujem in obžalujem neresnične besede, ki sem jih izrekel v kovačnici Jožeta Kogoj na Slapu pri Tržiču zoper čast in dobro ime Antona Kovačič ml. in njegovo mater Jožeko Kovačič, stanujočo v Tržiču. Pot na Zakl. rovi 11. V. F. Tržič-Slap 1 2861

Preključujem št. bl. 48131, izdane- ga v Komisiji trgovini Kranj, dne 21. aprila 1961. Minka Andrejič 2862

Fani išče skromno sobo v Kranju ali bližnji okolici. Plača za 2 leti naprej ali gre tudi za sodelovalca. Naslov v oglašnem oddelku 2863

Veletrgovina »Živila« Kranj sprejme takoj

skladiščne delavce in spremljevalce k tovornim avtomobilom za prevoz blaga

Interesenti naj se osebno zgledajo na upravo podjetja

Iz poročila Sveta za delo in delovna razmerja

USPEHI IN NEUSPEHI

GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ Z OBMOČJA JESENIŠKE OBČINE

Na skupni seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev ObLO Jesenice, ki je bila v petek, 14. julija, so navzoči potrdili poročilo Sveta za delo in delovna razmerja o analizi osebnih dohodkov, o produktivnosti in zaposlovanje gospodarskih organizacij.

V poročilu uvodoma ugotavljajo, da je za primerjavo produktivnosti in zaposlovanja v posameznih gospodarskih organizacijah treba upoštevati različno vrednost osnovnih sredstev, zato ni mogoče jemati enotnega merila in vseh podljetih glede vrednosti na zaposlenega delavca. V gospodarskih organizacijah, ki imajo velik odstotek osnovnih sredstev, kar dokazuje pretežno ročno delo. Gospodarske organizacije so v povprečju presegle celoten dohod-

dek, planiran za leto 1960, za 16,1%, vendar pa so posamezne gospodarske organizacije dosegle manjši celotni dohodek kot so predvidevale za leto 1960. — HC Moste je dosegla na primer le 92,5%, vendar so bili vzroki za to objektivni. KZ Zirovnica je dosegla le 91,3% planiranega celotnega dohodka. Tapetništvo Jesenice je doseglo 99,9%, Remont Kranjska gora 94,1%, Dom v Planici 95,8%, Gostišče »Svoboda« pa 82,6%. Pri navedenih podjetjih pa so vzroki več ali manj subjektivnega značaja, ki nimajo tehnege opravičila.

Celotno gospodarstvo je v povprečju za leto 1960 preseglo planirani čist dohodek za 7,4% v

odnosu na leto 1959 pa za 14,3%. Čistega planiranega dohodka — planiranega za leto 1960 niso dosegle naslednje gospodarske organizacije: Elektrotehnični servis Jesenice ga je dosegel le 86,7%, v odnosu na leto 1959 pa ga je presegel za 10,3%; Remont Kranjska gora je dosegel 74,5% čistega dohodka in tega presegel v odnosu na leto 1959 za 93,5%; Dom v Planici je dosegel 74,5% čistega dohodka, presegel pa ga je za 95%; Gostišče »Svoboda« Jesenice je doseglo 76,9% čistega dohodka in ga preseglo v odnosu na leto 1959 za 21,9%.

Pri delitvi čistega dohodka so gospodarske organizacije presegle sklad, ki je bil planiran za osebnih dohodke za leto 1960 za 6,6%. Nekatere gospodarske organizacije pa planiranega sklada niso v celoti izčrpale. KZ Jesenice je iz predvidenega sklada izplačala

Zorko - gorenjski prvak

Begunje, 16. julija — Tu je bil danes zaključen turnir za mladinsko šahovsko prvenstvo Gorenjske. Kot je bilo že po V. kolu pričakovati, so prva štiri mesta res osvojili Jeseničani Zorko in Murovec, ter Kajič in Stare iz Kranja. Omenjeni štirje so pokazali tudi precej zrelo igro od ostalih, saj je med četrtim in petim kar tri točke razlike. Kljub temu pa, da je Zorko osvojil naslov prvaka, je pokazal najboljšo igro Murovec (premagal je tudi novega prvaka), ki je zanesljivo vodil vse do zadnjega kola. V zadnjem kolu pa je zaradi neiz-

kušnosti in mladostnega navdušenja naredil z mnogo slabšim nasprotnikom grobo napako — spregledal je kraljico in zaradi tega doživel edini poraz na turnirju. Toda kar je trinajstletni Murovec zamudil tokrat, bo prav gotovo še lahko nadoknadil. On, kot tudi zmagovalci in še nekateri mladinci imajo najlepšo perspektivo, da se razvijejo v močne šahiste, seveda če bodo imeli zadostno pomoč od kvalitetnejših šahistov in če bodo tudi sami pridno študirali šahovsko teorijo. Končna razvrstitev na lestvici je naslednja: ZORKO 9, MURO-

Udeleženci letošnjega mladinskega šahovskega prvenstva za Gorenjsko z vodjo turnirja in referentom za mladinski šah Desimirjem Bukovcem

DRUGO KOLO ZVEZNE ATLETSKE LIGE

Promoč Kranjčanov

Jesenice, 16. julija — Danes dopoldne je bilo na Jesenicah II. kolo zvezne atletske lige (drugi program), ki je bilo istočasno posvečeno 20-letnici vstaje. Pomerile so se ekipe Jesenic, Triglava, Litije in TVD Partizana s Kroke, ki je tekmoval izven konkurence. V tekmovalstvu žensk so se srečale atletičarke kranjskega Triglava in Litije.

Tekmovanje, ki ga je organiziral atletski klub z Jesenicah, je oviralo mokro igranje in rahel dež. — Doseženi so bili naslednji rezultati:

Moški — 100 m: Golja (Tr.) 11,5; 1.500 m: Hafner (Tr.) 4:10,7; 400 m: Zupan (Tr.) 54,0; 3.000 m: Florjancič (Tr.) 9:37,6; 4x100 m: Triglav 47,2; skok v višino: Zupan (Tr.) 159 cm; skok v daljino: Ross (Tr.) 615 cm; met krogla: Blenkus (Tr.) 13,65; kopje: Finžgar (Tr.) 44,70.

Ženske: 100 m: Brazd (Tr.) 13,9; 800 m: Taler (Tr.) 2:26,4; 4x100 m: Triglav 59,5; skok v višino: Vidmar (Litija) 124; skok v daljino: Praust (Tr.) 480 cm; met krogla: Mežak (Tr.) 8,76 m; met kopja: Nagaja (Tr.) 26,00.

Ekipno moški: Triglav 11.033 točk, Jesenice 9.526, Litija 6.535; ekipno ženske: Triglav 7.051 in Litija 4.701.

Fimalno kolo atletske lige bo izvedeno v teku meseca oktobra med štirimi najboljšimi moštvi v Sloveniji.

V drugem kolu zvezne atletske lige, ki je bilo na Jesenicah, je Triglav dosegel od šestnajstih kar petnajst prvih mest, eno prvo mesto pa je osvojila atletičarka Vidmar iz Litije. Jesenice so dosegle samo 9,526 točk, ker se tekmovalci iz neznanih razlogov niso udeležili Milan Mošič, Janez Jenko in Božo Černe.

PIONIRSKI NOGOMETNI TURNIR V SENČURJU

V počastitev krajevnega praznika in 20-letnice vstaje je bil večer v Senčurju odigran pionirski nogometni turnir pod pokroviteljstvom krajevnega odbora Senčur in Gorenjske nogometne podzveze, ki je darovala pokal.

Zmagalo je z visokim rezultatom domače moštvo, ki je zabeležilo same zmage. Tako so domači nogometaši osvojili pokal v trajno last.

Rezultati izidov: Predosleje: Voglje 1:0, Senčur 1: Voglje 11:0 in Senčur 1: Predvor 5:0.

MARIBOR : ULJANIK 2:0

Vstopnina za kopališče - otroci 50 dinarjev

Tam nekje, daleč na koncu mesta, so pred leti zgradili prekrasno kopališče. Do tu bi bilo neka-ko še vse v redu. Toda vsa reš se je močno zavezila od stroškov vzdrževanja, popravil, izboljšav itd.

Le kdo naj jih krije, saj je znano, da se nobeno takšno kopališče ne da vzdrževati samo z vstopnino. Zastopniki TVD Partizana, ki so vodili gradnjo kopališča, so potrkali na vrata občine. »Nimamo,« so rekli, »sredstva so razdeljena. Kopališče odstopite v upravljanje občini, pa bo stvar urejena.« Potem so na zboru volilcev preizkusili tudi vodstvo tovarne. »Lahko damo,« so rekli, »toda to gre iz plačnega fonda. Delavci ne bodo dobili plač.« »No, in letos je modro vodstvo svetovalo: Če ne krijejo stroškov vzdrževanja, pa vstopnino zvišajte.

Na občnem zboru Partizana so tisti, ki je na njih visela teža gradnje kopališča, poročali in odstopili. Potem je društvo ponudilo kopališče v upravljanje občini in ko je ta odklonila, jo je zaprosilo za pomoč. Po enem letu, ko je bil predložen prikaz dohodkov in stroškov, je občina pisemo obvestila: ne damo nič!

In šlo je naprej, kot je pač šlo. Nihče se v zimskem času ni brigal, da bi pogledal kje pušča sreha v garderobi in nihče ni zahteval povračila škode, ki jo je povzročil bližnji kamnolom. Skrbnik, ki prihaja med sezono je »deklica za vse«: blagajnik, čistilec, garderobier, bljeter in prodajalec pišč. Končno je stvar vzel v roke sindikat.

Ti so jo pogrnili. Zvišali so vstopnino. Otroci plačujejo 50 dinarjev, odrasli 70 dinarjev, kabine pa stanejo 100 dinarjev.

Pri odločitvi o zvišanju vstopnine, v katero je vključena tudi uporaba športnega prostora, so računali in rekli: bolje je kopališče za odrasle kopalec, kakor pa za otroke. Kajti na kopališču mora vladati mir in tišina.

In v tem grmu tiči zajec! Tako je bilo »vzrokov« dovolj, da so zvišali vstopnino. Pri tem se niso ozirali na druga kopališča: v Kranju je vstopnina za otroke do 10 let 10 din, za dijake 20 din, za odrasle pa 30 din, v Sobčevem bajeju v Lescah, pa se ljudje zastojajo kopeljo.

Da ne bo kdo v zmoti! Vse to se dogaja v Kropi.

J. Azman

S VI. okrajnega tekmovanja traktoristov

Še vedno pomanjkljivo znanje

Nedelja, 16. julija — Danes dopoldne se je na Kmetijskem posestvu v Senčurju pričelo VI. okrajno tekmovanje traktoristov s sodelovanjem in pomožjo zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo in Okrajne zadrzne zveze. Tekmovanja, ki ga je organiziral Okrajni odbor LT, se je udeležilo 23 mladincev in članov. Najboljši bodo imeli možnost nastopa na republiškem prvenstvu traktoristov, ki bo 26. in 27. avgusta v Poljčah.

Na otvoritveni svečanosti sta govorila predsednik OO LT Tone Mrčan in predsednik Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo Ivo Miklavčič. Med gosti je bil navzoč tudi sekretar Kmetijske tehnične komisije glavnega odbora LT Daribor Hladnik.

Okoli 9. ure so se pričela tekmovanja v teoriji, praktični vožnji in oranju.

Mladinci — 7 po številu — so se

pomerili samo v oranju in spret- nostni vožnji, in sicer s traktorjem z enosono prikolico. Vožnja je bila zelo težava, vendar so kljub temu nekateri dosegli zelo dobre rezultate. Starejši tekmovalci so se pomerili tudi v teoriji. Pred posebno komisijo so morali odgovarjati na vprašanja o prometnih predpisih, agrotehnik, vanstvu lastnin in strojništvu.

Poglejmo, kaj so nam o tekmovalcih povedali izpraševalci sami. Tov. Lado Pečenko, ki je spraveval o prometnih predpisih, katerih znanje omogoča varnost prometa in sigurno vožnjo je dejal naslednje: »Bil sem presenečen nad znanjem traktoristov. Še posebej zato, ker so na moja vprašanja iz prometnih predpisov odgovarjali ljudje, ki svojih vozil ne uporabljajo na cesti.«

Ing. Marko Glazar, ki je zastavljal vprašanja o kmetijskih strojih, a tekmovalci ni bil povsem zadovoljen. »Tekmovalci poznajo le stroje, s katerimi se vsakočasno srečujejo. V prihodnje se bodo morali boljše potruditi in spoznati tudi stroje, ki jih uporabljajo le enkrat ali dvakrat letno, kombajne itd. Tudi o škroplilnicah bi morali vedeti več. Za naše traktoriste bi bil sila koristen kakšen seminar v zimskem času,« nam je dejal tov. Glazar.

O znanju agrotehnične nam je dejala ing. Zlata Urh takole: »Vsi traktoristi premalo vedo o osnovi obdelovanja zemlje. Pri tem mislim na pomanjkljivo teoretično znanje.«

Motoroznanstvo je spraševal tov. Stane Vidmar. Dejal je: »Letošnji nivo tekmovalcev je bil v primerjavi s prejšnjimi leti na zelo visoki stopnji.«

Rezultati: Starejši traktoristi. Nastopilo jih je 16, prvo mesto je osvojil lankoletni okrajni prvak Janko Kranjc iz Kmetijskega posestva Poljše z 229 točkami od 250 možnih, pred Andrejem Potočnikom z 221 in Franom Strahanom z 219 točkami, oba Kmetijsko gospodarstvo Senčur.

Od mlajših traktoristov je nastopilo 7 traktoristov. Prvo mesto je osvojil Niko Legat iz KZ Radovljica s 174 točkami pred Alojzom Trunkeljem iz KP Poljše s 171, Jožetom Gašperinom iz KZ Senčur s 168 točk itd.

89,7% za plače. Elektrotehnični servis Jesenice za 97,6%, Dom v Planici 82,9%, Gostišče »Svoboda« — Jesenice 80,6%. Posamezne panoge pa so presegle planirani sklad za osebne dohodke, kot na primer industrija za 4,3%, gradbeništvo 25,7%, kmetijstvo 29,8%, trgovina 18,6%, obrt 26,7%, gostinstvo 15,5%, komunala 24,7%.

Navzoči so bili nadalje seznanjeni z realizacijo skladov. Celotno gospodarstvo v povprečju ni realiziralo planiranih skladov za leto 1960 in je tako doseglo le 94,1% predvidenega plana. Skladov niso dosegle naslednje gospodarske organizacije: Železarna Jesenice je od predvidenih 1 milijarde 244.492.000 dinarjev dosegla oziroma izločila za sklade pri zaključnem obračunu 1.016.564.000 dinarjev ali 81,5%. HC Moste je od planiranih 9.410.000 dinarjev namenilo za sklade po zaključnem računu za leto 1960 6.861.000 dinarjev ali 81,6% planirane vsote. Skladov nadalje niso dosegle še SGP »Sava«, Trgovsko podjetje »Rožca«, Ribnik Export, Brivnica, in česalnica, Hotel »Pošta«, Gostinstvo podjetje »Javornik« — vsi z Jesenic, Dom v Planici in Remont Kranjska gora.

Povprečni mesečni osebni dohodki delavcev, zaposlenih v gospodarstvu, so se v letu 1960 v primerjavi z letom 1959 dvignili za 21,8%, v odnosu na osnovno tarifno postavko pa je bilo izplačanih mesečnih osebnih dohodkov za 56,9% več. Izjemoma so bile izplačane povprečne manjše plače v letu 1960 v Kmetijski zadrugi »Dolinka« Kranjska gora, in sicer za 26,9%, Remont Kranjska gora za 19,5%, in Brivnici in česalnici za 8,1%.

Stevilo zaposlenih se je dvignilo za 5,1%, proizvodnja na enega zaposlenega iz bruto produkta pa je narasla za 12,9%. Na podlagi tega lahko ugotovimo, da del povprečne proizvodnje v letu 1960 odnane na povečano zaposlitev.

Povprečno štev. dejanske opravljene ur na enega zaposlenega na mesec je v lanskem letu v skupnem povprečju za 2,8% nižje od leta 1959, kar gre predvsem na račun povečanja števila bolnišni, to je nezmoglosti za delo zaradi bolezni do 7 in nad 7 dni. Povečanje izrabljenih letnih dopustov za 5,3% v primerjavi z letom 1959 je povsem razumljivo. To pa zaradi stalne zaposlenosti delavcev, na osnovi katere pridobijo več dni dopusta.